

Svar på interpellation kring räddningstjänsten

Detta är en komplex och svår fråga att enkelt kunna svara på, men nedan finns ett försök att göra en sammanfattning.

Räddningstjänsten Mälardalen har stora ekonomiska utmaningar samtidigt som samhället, säkerhetsläget och världsutvecklingen ställer nya krav på räddningstjänsten. De ekonomiska förutsättningarna tillsammans med samhällsutvecklingen och säkerhetsläget gör att verksamheten behöver göra en rad förändringar för att följa med i utvecklingen, bli effektivare och samtidigt få en ekonomi och verksamhet i balans.

Exempel på utmaningar är:

- En budget och verksamhet i balans.
- Stora investeringar, Eriksberg och eventuellt ny station för KAK-området.
- Renovering av brandstationer.
- Genomförande av effektiviseringar.
- Uppbyggnad av säkerhetsskydd och civil beredskap.

Utifrån den ekonomiska situationen och ovan beskrivna utmaningar, har en inriktningsplan tagits fram. I planen inkluderas behov av investeringar, nödvändig utveckling samt en ekonomisk prognos ställd utifrån kommunernas befolknings- och riskutveckling de kommande tio åren. 10 års-planen, handlingsprogram, mål, budget och verksamhetsplan är en viktig del i att skapa en räddningstjänst som svarar upp mot de utmaningar och förväntningar som finns från samhället, medlemskommunerna och från dem som bor, vistas och verkar inom RTMDS område.

Förbundet behöver snarast minska sina driftkostnader, säkerställa bemanning, kompetensförsörja, driftsätta en ny övningsanläggning samt fortsätta effektiviseringsplanen enligt tidigare beslut. Ett av de viktigaste stegen i att genomföra denna effektiviseringsprocess är att stationen i Köping avvecklas och att en ny heltidsbrandstation byggs i området söder om Köpings tätort. I nuläget är området Majaskeka mest intressant där Regionens ambulansstation är placerad.

De främsta argumenten för förändringen är att Arboga, men också Kungsörs brandstationer, har haft svårt att bemanna, upprätthålla förmåga och kompetens samtidigt som alla tre kommunernas brandstationer är i stort behov av utbyte eller renovering. Arbogas brandstation är dessutom för stor för den befintliga verksamheten. Kolsva brandstation ingår också i planen men det beslutet är redan fattat att stationen ska läggas ner under 2024.

Att bevara stationen i Arboga som den är idag är inte ett realistiskt alternativ, även om Arboga kommun skulle bidra med ekonomiska medel. Det beror på att en av de största utmaningarna i Arboga är förmågan till räddningsinsatser i höga byggnader, något som kräver mycket träning och kompetens. Att öva i den omfattning som krävs är inte rimligt för en deltidbrandstation. Arbogastationen skulle därför behöva bli en heltidsstation med en stegbil, utöver de stationer som redan finns i den framtida planen för RTMD. Det är inte kostnadseffektivt med hänsyn till risknivån och larmfrekvensen som stationen i Arboga har. Därför är det nödvändigt att stationen i Majaskeka byggs och att den nuvarande planen följs.

Projekt ny station KAK

Projektet innebär i nuläget att utreda och analysera en ny brandstationsplacering i KAK-området som innefattar Köpings, Kungsörs och Arbogas kommuner. Lokaliseringsutredningen är inte klar men Majaskeka är den plats som utredningen fokuserar på. Ambitionen är att en ny placering av en heltidsbrandstation med bemanning 1+4 heltid (anspanningstid 90 sekunder, ute ur stationen på 90 sek) ska upprätthålla beredskap för tre kommuner med en Första Insats Person (FIP) i varje kommun/kommundel. Stationen ska också ha en bemanning av deltidbrandmän 1+4 (anspanningstid 5-10 min) som ska utgå från Majaskeka.

Ambitionen är att ett beslut om en fortsättning av projektet ska fattas under hösten 2024. Direktionen har i maj 2024 fattat ett inriktningsbeslut, där oppositionens representant var närvarande, då jag var på brandskyddsutbildning.

Projektet löser tre befintliga fastighetsproblem samt den framtida bemanningen för hela KAK-området. I dialogen med MSB som genomförts hittills så anser MSB att förslaget väl uppfyller kraven enligt lagstiftningen. Projektet är kalkylerat till en investeringskostnad på ca 150 mnkr och stationen beräknas

kunna tas i drift under år 2027. Detta innebär att organisationen i Arboga fram till dess måste fungera och hålla beredskap i den mån det går.

Inför beslutet om att påbörja bygget av en ny station ska en fördjupad utredning göras i dialog med MSB. RTMD kommer att träffa MSB fysiskt i Arboga den 17 september, då får vi förhoppningsvis en indikation på hur de ser på projekt ny station KAK och om förmågan till räddningsinsats är tillräcklig utifrån lagstiftning och praxis.

1, Medeltida trästadens brandsäkerhet

Denna risk samt övriga risker i kommunen finns med i den konsekvensbeskrivning som är gjord. En förnyad och fördjupad konsekvensbeskrivning, se ovan, kommer att finnas med som ett av underlagen när det slutgiltiga beslutet om ny station KAK ska fattas.

Det ligger ett stort ansvar på fastighetsägare och hyresgäster. Lagen om skydd mot olyckor, LSO, beskriver skyldigheter för enskild, kommun och stat. Enligt **LSO kap 2, 2 §**, *Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.*

Det finns en uppsjö med lagar och regler som ska följas för att förebygga och begränsa skador, PBL, PBF, föreskrifter och regler såsom BBR, EKS samt handböcker och vägledningar BBRAD, brandskyddshandböcker mm.

Skyldighet att följa bl.a Boverkets byggregler, BBR, som innehåller tvingande regelverk om brandskydd och beskriver **minimikraven** på säkerhet i händelse av brand i samband med uppförande av nya byggnader och vid ändring av byggnader. Detta ställer krav på fastighetsägare att följa fem grundläggande krav som berör utrymning, räddningsmanskapets säkerhet, skydd mot brandspridning inom och mellan byggnader samt bärförmågan vid brand.

Observera att BBR fokuserar på personskydd och tar inte hänsyn till egendomsskydd.

Vad är en skälig nivå enligt LSO för en privat bostad?

I varje bostad/fastighet ska det finnas brandskydd, för din och dina grannars säkerhet. I alla bostäder ska det finnas brandvarnare. Det är bra om du själv också skaffar en 6 kilos pulversläckare och en brandfilt, gärna 180 x 120 centimeter stor.

2, Solcellspark och batterilager

Nu kända risker men också nya risker kommer att finnas med i den konsekvensbeskrivning som kommer att tas fram inför beslutet. I den dialogen kommer också MSB vara delaktig i.

Byggnadsnämnden är myndighet i lov- och byggprocessen och fattar beslut med stöd av Plan- och bygglagen (PBL). Räddningstjänsten är myndighet i förvaltningsskedet och fattar sina beslut med stöd av lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

3, Responstider för avlägsna orter

För vissa orter kommer insatstiderna att ändras men det kompenseras av att en heltidstyrka finns på 90-sekunders anspänningstid året runt och dygnet runt. I dag finns brister i beredskapen för främst Arboga, så i vissa fall kan en ny station förbättra tiderna.

Bor man långt från en brandstation så är det ännu viktigare att du som fastighetsägare arbetar med det förebyggande arbetet enligt BBR mm.

Man brukar prata om insatstid, dvs anspänningstid (90s) + körtid + angreppstid vilket normalt är ca 10 min. Utanför tätort 20 min eller mer. För en deltidstation, som Arboga haft i många år, så är anspänningstiden 5-10 min.

Om räddningstjänsten redan är ute på uppdrag, så kommer dessa tider bli förändrade, då det innebär att annan station kommer rycka ut i närområdet.

4, Arbogas behov

Arboga representeras i medlemssamrådet och naturligtvis i Direktionen av en person från styret och en från oppositionen, även om det är förbundets behov i första hand som Direktionen ska ta ansvar för.

I processen framåt så finns det flera milstolpar som ska passeras innan slutgiltigt beslut. Här är några exempel på aktiviteter som planeras.

- Finansiering av projektet, ska beslutas av alla KF under hösten.
- Utredningen om konsekvenser för berörda kommuner ska hanteras i Direktionen under hösten.
- Fortsatt dialog med MSB och Länsstyrelsen, under hösten.
- Medlemssamråd där budget och strategiska frågor ska diskuteras, under hösten.
- Eftersom detta är en så viktig fråga så har och behöver RTMD blir inbjudna till KS i respektive kommun för att informera och föra dialog om projektet och planen framåt.